

Mille väestölle? -selvitys

Ikäryhmäkohtaiset ja alueelliset väestöennusteet sekä uusien opiskelijoiden määrän ennuste kaikilla koulutusasteilla Suomessa 2018–2040

ME selvityksen tekijät MDI:ssä

Timo Aro, VTT
Johtava asiantuntija
045 657 7890
timo.aro@mdi.fi
@timoaro

Iida Mäkelä, VTK
Asiantuntija
044 588 7040
iida.makela@mdi.fi
@MakelaIida

Rasmus Aro, VTM
Asiantuntija
040 187 1027
rasmus.aro@mdi.fi

2010-luvun alue- ja väestönkehityksen suurimmat muutokset

Kaupungistumis- ja keskittymiskehitys

Alueellinen eriytyminen ja erilaistuminen

Väestö- ja ikärakenteen demografinen muutospain

20- ja 30-luvun haasteena samanaikainen demografinen neloskierre

1

Syntyvyyden aleneminen ja lasten määrän vähentyminen

3

Työkäisen väestön määrän vähentyminen

4

Keskittävä, polarisoiva ja valikoiva muuttoliike

2

lääkäiden yli 75-vuotiaiden määrän nopea kasvu

+

(Tekemättä jääneet uudistukset)

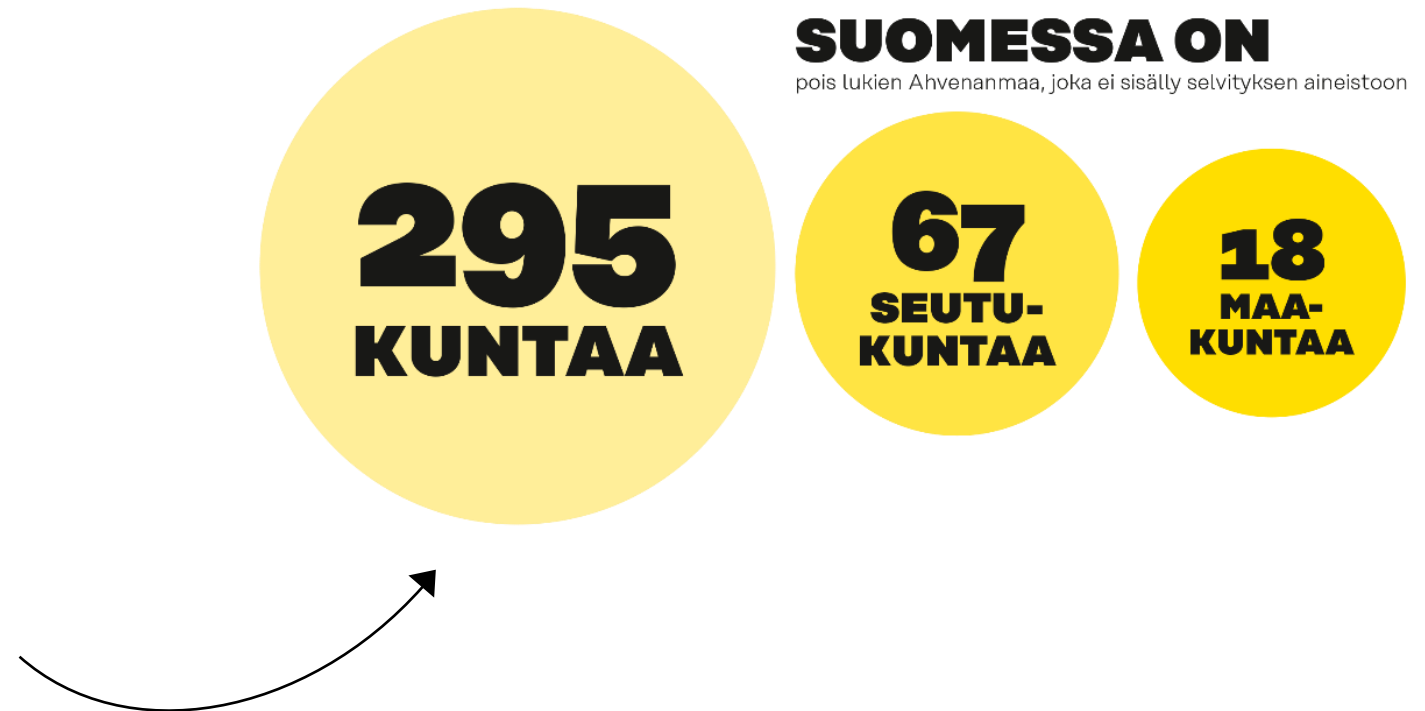
Selvityksen tausta ja toteuttaminen

Selvitys jakautuu kahteen toisiaan täydentävään osioon:

- **2010-luvun toteutuneeseen** kehitykseen (alue- ja väestönkehityksen sekä koulutuksen tilannekuva)
- **Ennakoituun** kehitykseen 2030- ja 2040-luvuilla (uusien opiskelijoiden määrä eri koulutusasteilla koko maassa ja alueilla)

Mille väestölle? -selvityksen ja sen taustaraportin perustiedot

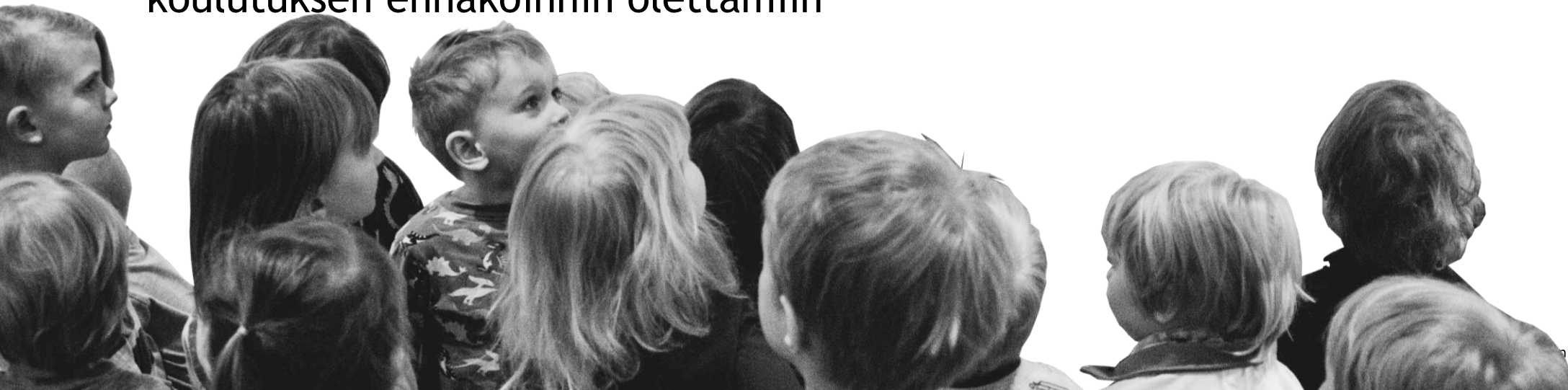
- Ennakoida uusien opiskelijoiden määriä kaikilla **koulutusasteilla** 2018-2040:
  - perusopetuksessa kunnittain vuoteen 2030 saakka
  - toisen asteen koulutuksessa **seuduittain** vuoteen 2040 saakka
  - korkea-asteen koulutuksessa **maakunnittain** vuoteen 2040 saakka

Selvityksen aineisto ja oletukset

- Uusien opiskelijoiden määrän ennakointi vuosille 2018-2040 perustui täysin väestötieteellisiin tekijöihin ja nykytilan jatkumiseen.
- Selvityksessä yhdistettiin Tilastokeskuksen väestöennusteen koko maan ja alueiden tiedot ja ikäryhmäkohtaiset ennusteet eri koulutusasteiden uusien opiskelijoiden keskimääräiseen määrään vuosina 2015-2018 (lähtötaso)
- Huomioitava yleisesti epävarmuustekijät, jotka liittyvät mm. väestöennusteen ja koulutuksen ennakkoinnin olettamiin

Vuosien 2015-2019 alhainen syntyvyys läpäisee koulutuskentän 20- ja 30-luvuilla!

Syntyvän ikäluokan koko
keskimäärin vuodessa,
vuosina 2000-2019

2000-2002: 55 952
2003-2005: 57 221
2006-2008: 59 093
2009:2011: 60 575
2012-2014: 58 572
2015-2017: 53 101
2018-2019: 46 705
2020 1-8: 31 267

2020-2024
Varhaiskasvatus
ja alakoulut

2025-2029
Yläkoulut

2030-2034
Lukiokoulutus
ja ammatillinen
toinen aste

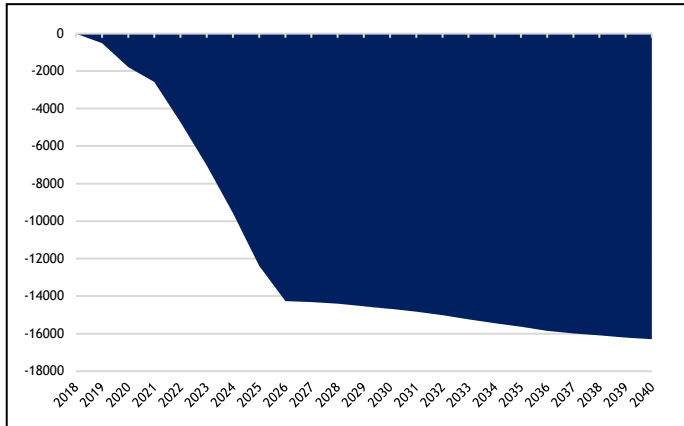
2035-2039
Ammatti- ja
tiedekorkea-
koulut

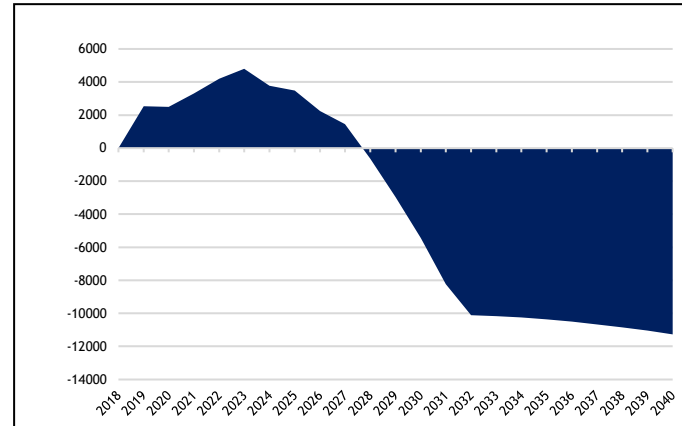

Uusien opiskelijoiden määrällinen muutos eri koulutusasteilla vuosina 2018-2040 verrattuna vuosien 2015-2018 tasoon

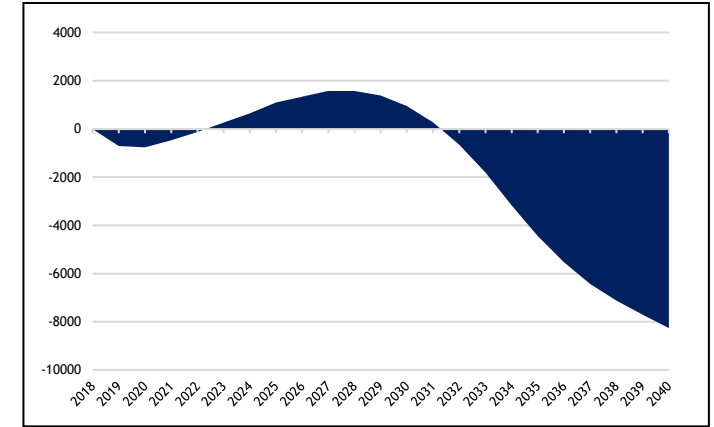
Alakoulun aloittavat 7-vuotiaat vuosina 2018-2040 (ka. 62 831 vuosina 2015-2018)

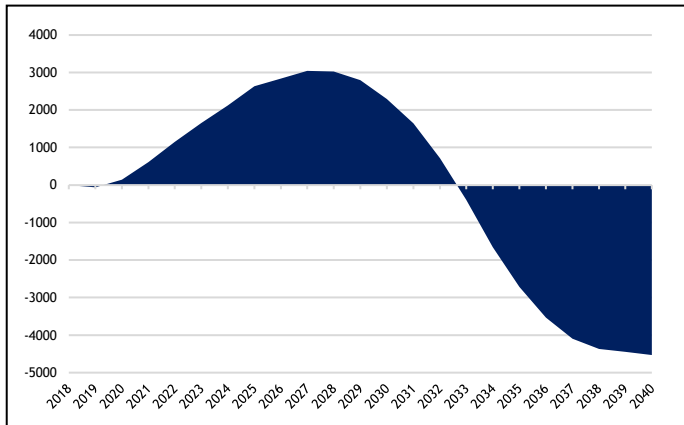
Yläkoulun aloittavat 13-vuotiaat vuosina 2018-2040 (ka. 59 224 vuosina 2015-2018)

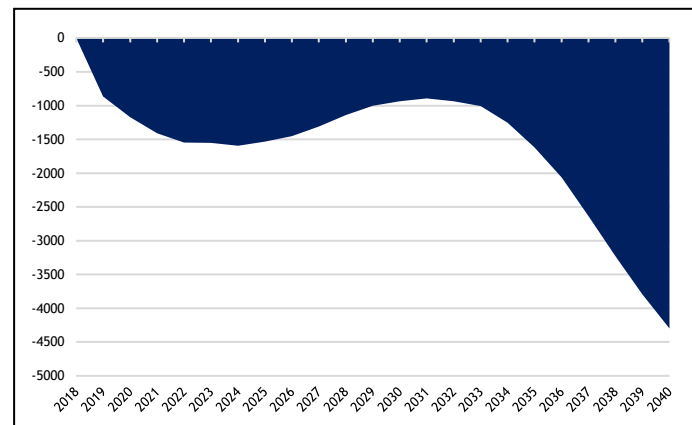
Ammatillisen perustutkinnon aloittavat vuosina 2018-2040 (ka. 75 925 vuosina 2015-2018)

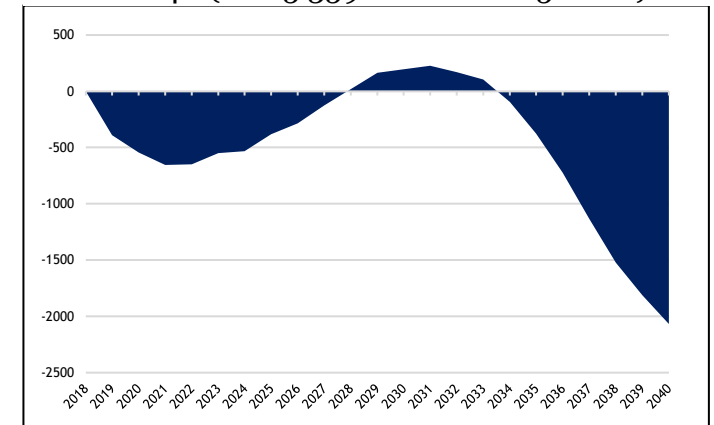
Lukiokoulutuksen aloittavat vuosina 2018-2040 (ka. 35 174 vuosina 2015-2018)

Ammattikorkeakoulutuksen aloittavat vuosina 2018-2040 (ka. 33 513 vuosina 2015-2018)

Yliopiston alemman tutkinnon aloittavat vuosina 2018-2040 (ka. 15 359 vuosina 2015-2018)

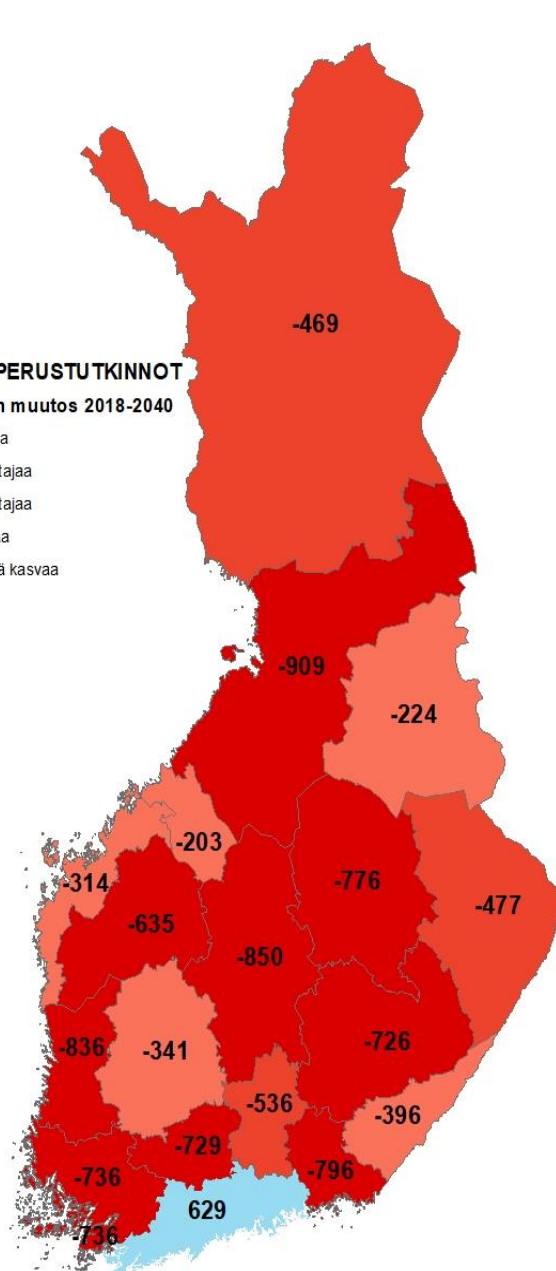

Toisen asteen aloittavien määrä **maakunnittain ja seuduittain** vuosina 2018-2040

AMMATILISET PERUSTUTKINNOT

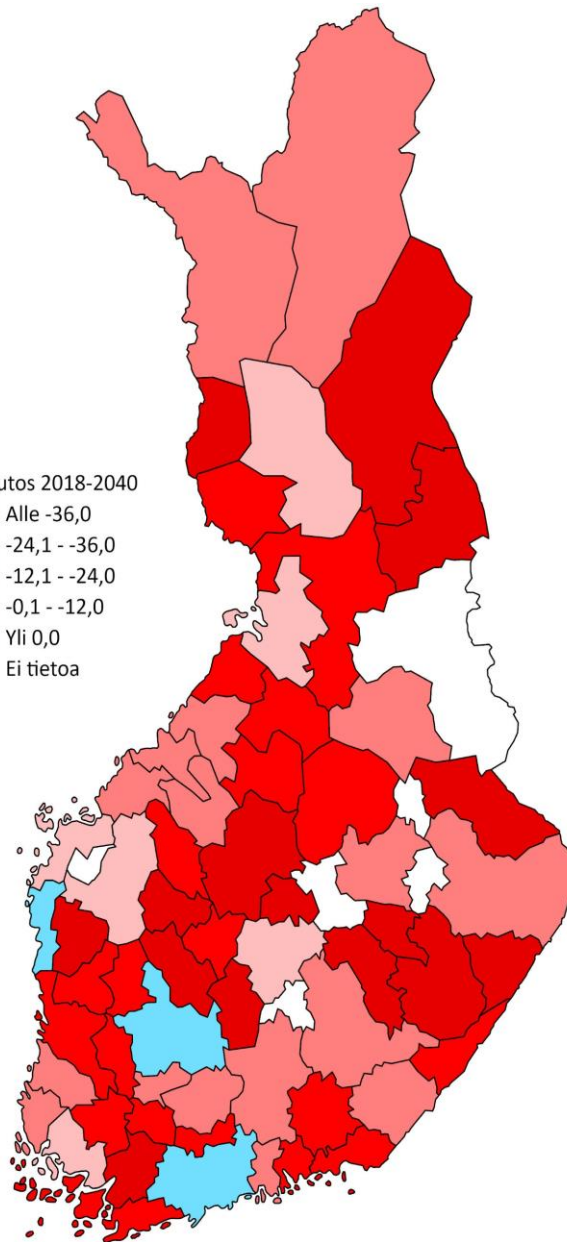
Aloittavien määrän muutos 2018-2040

- Yli -600 aloittajaa
- 599 - -400 aloittajaa
- 399 - -200 aloittajaa
- 199 - 0 aloittajaa
- Aloittajien määrä kasvaa

Muutos 2018-2040

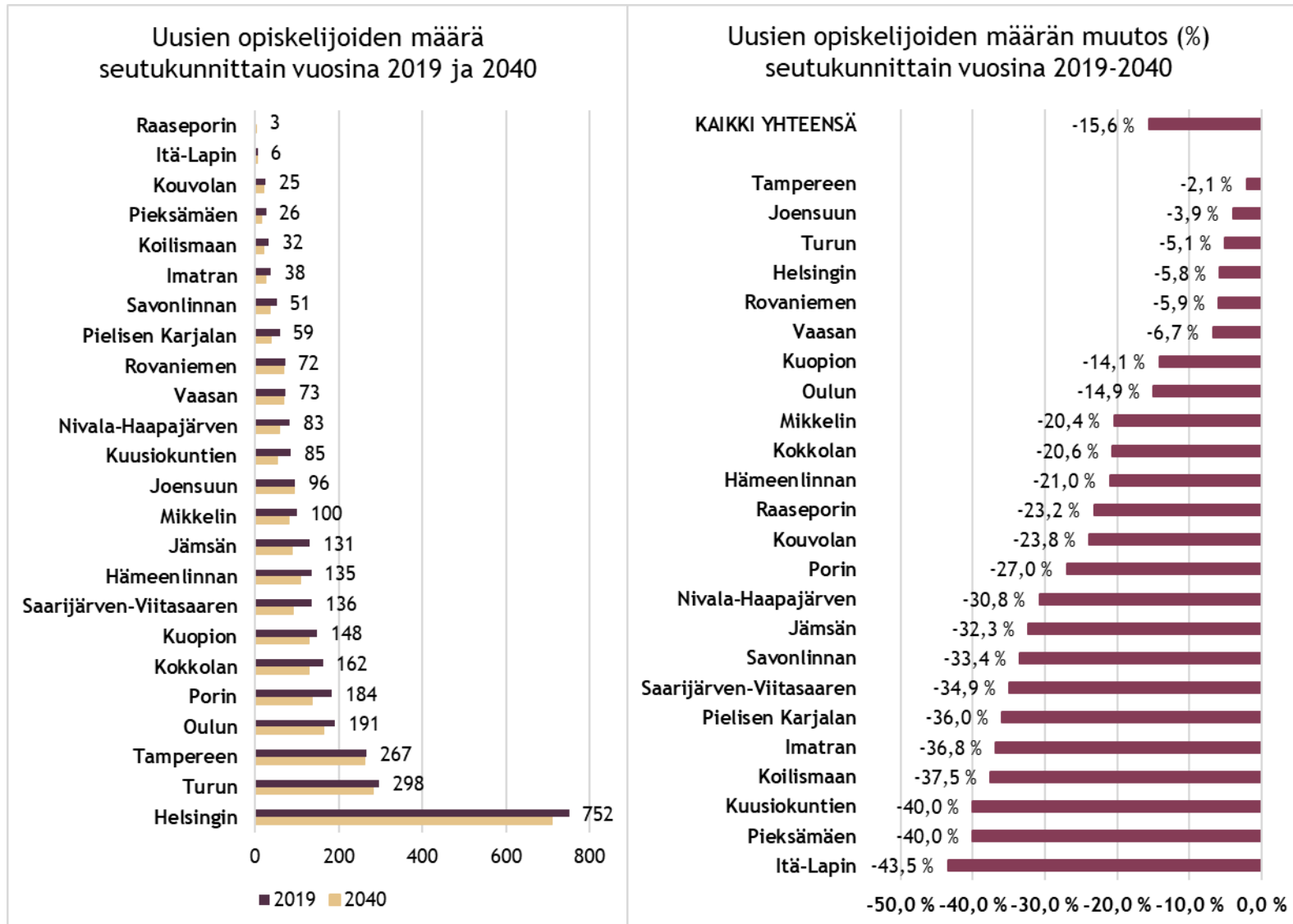
- Alle -36,0
- 24,1 - -36,0
- 12,1 - -24,0
- 0,1 - -12,0
- Yli 0,0
- Ei tietoa

Ammatillisen perustutkinnon aloittavien määrä alenee

noin 9 300 henkilöllä koko maassa vuoteen 2040 mennessä. Alueelliset erot ovat suuret. Aloittajien määrä kasvaa tai säilyy ennallaan maakunnittain vain Uudellamaalla ja seuduittain Helsingin ja Tampereen seuduilla

Maa- ja metsätalousalojen uusien opiskelijoiden määrän kehitys 2019-2040 toisella asteella seutukunnittain

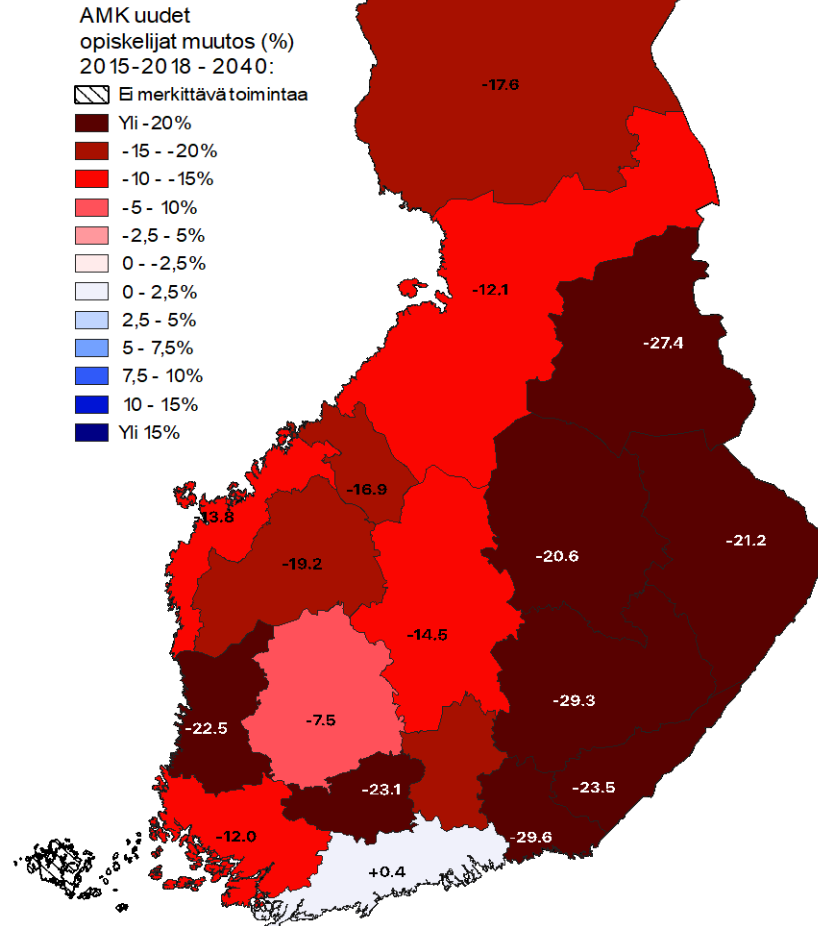

- Vuonna 2019 eniten maa- ja metsätalousalojen uusia opiskelijoita toisella asteella oli Helsingin, Turun, Tampereen, Oulun, Porin ja Kokkolan seuduilla.
- Uusien opiskelijoiden määrät alenevat ennusteen mukaan kaikilla seuduilla vuosien 2019-2040 välisenä aikana.
- Huomionarvoista on, että eräillä seuduilla opiskelijamäärät ovat niin alhaiset, että suhteelliset muutokset vaikuttavat dramaattisilta.
- **Uusien opiskelijoiden määrä supistuu ennusteen mukaan -15,6% (-492) vuosina 2019-2040**

Maa- ja metsätalouden koulutuksen uusien opiskelijoiden määrän kehitys 2019-2040 toisella asteella seutukunnittain

Seutukunta	2019	2025	2030	2035	2040	Muutos (abs.) 2019-2040	Muutos (%) 2019-2040
Helsingin seutukunta	752	752	750	732	708	-43	-5,8 %
Hämeenlinnan seutukunta	135	129	123	114	106	-28	-21,0 %
Imatran seutukunta	38	36	31	26	24	-14	-36,8 %
Itä-Lapin seutukunta	6	5	5	4	4	-3	-43,5 %
Joensuun seutukunta	96	97	99	96	92	-4	-3,9 %
Jämsän seutukunta	131	116	107	96	89	-42	-32,3 %
Koivismaan seutukunta	32	32	26	22	20	-12	-37,5 %
Kokkolan seutukunta	162	149	147	136	129	-33	-20,6 %
Kouvolan seutukunta	25	23	22	20	19	-6	-23,8 %
Kuopion seutukunta	148	146	145	136	127	-21	-14,1 %
Kuusiokuntien seutukunta	85	74	63	56	51	-34	-40,0 %
Mikkelin seutukunta	100	97	94	85	80	-20	-20,4 %
Nivala-Haapajärven seutukunta	83	77	69	62	57	-26	-30,8 %
Oulun seutukunta	191	204	200	177	162	-28	-14,9 %
Pieksämäen seutukunta	26	23	21	17	16	-11	-40,0 %
Pielisen Karjalan seutukunta	59	54	50	42	38	-21	-36,0 %
Porin seutukunta	184	176	165	148	134	-50	-27,0 %
Raaseporin seutukunta	3	3	2	2	2	-1	-23,2 %
Rovaniemen seutukunta	72	76	77	70	68	-4	-5,9 %
Saarijärven-Viitasaaren seutukunta	136	121	109	98	89	-48	-34,9 %
Savonlinnan seutukunta	51	45	41	37	34	-17	-33,4 %
Tampereen seutukunta	267	273	281	274	261	-5	-2,1 %
Turun seutukunta	298	301	302	293	282	-15	-5,1 %
Vaasan seutukunta	73	75	75	72	68	-5	-6,7 %
KAIKKI YHTEENSÄ	3153	3084	3006	2816	2661	-492	-15,6 %

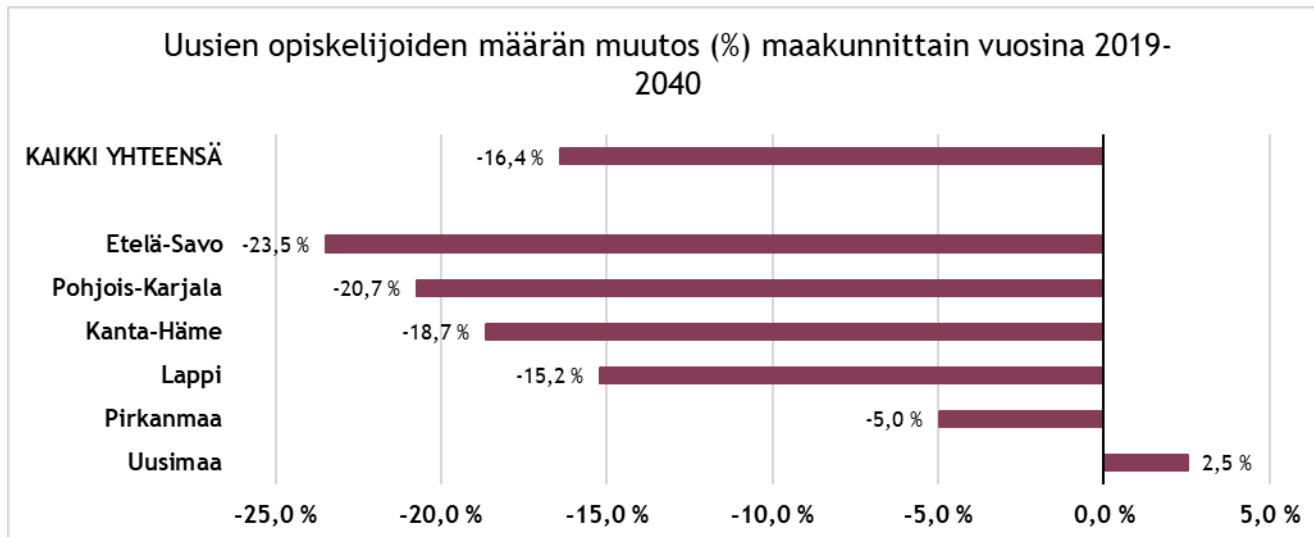
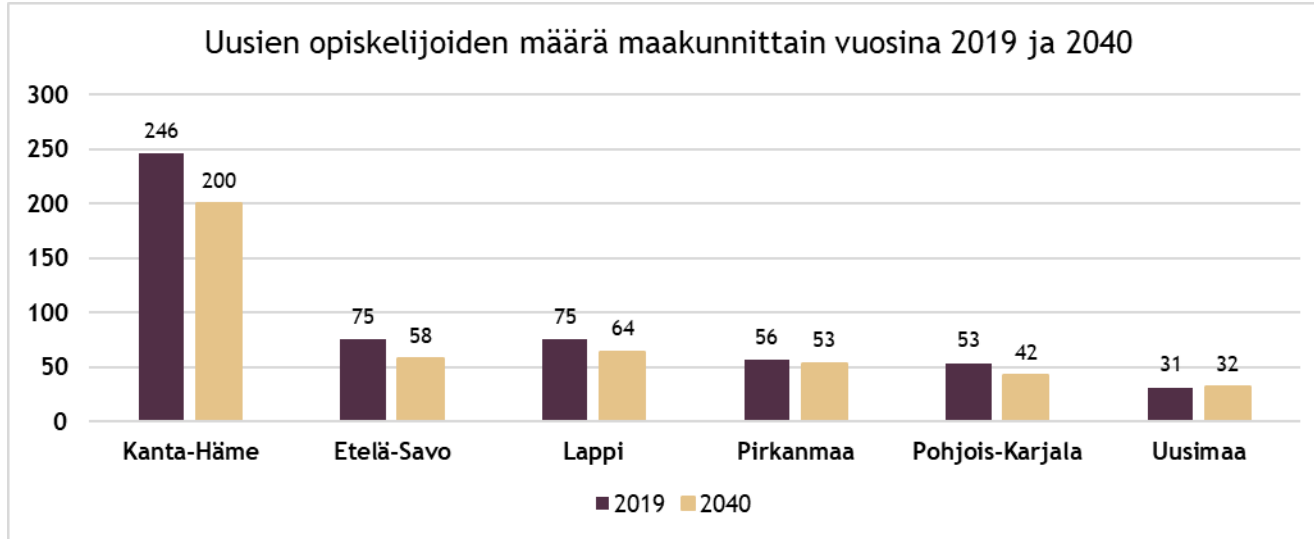
Ammattikorkeakoulun aloittavat uudet opiskelijat 2018-2040

- Kartassa on tarkasteltu ammattikorkeakoulujen uusien opiskelijoiden suhteellista kehitystä (%) alueittain vuosina 2018-2040
- Luvuissa on yhdistetty alueellisen väestönusteen tiedot ikäryhmittäisiin ja alueittaisiin alttiuksiin hakeutua ammattikorkeakoulutukseen.
- **Oletus, että alttius hakeutua koulutukseen pysyy samanlaisena jatkossa kuin vuosina 2015-2018!**

Maa- ja metsätalousalojen uusien opiskelijoiden määrän kehitys 2019-2040 ammattikorkeakouluissa maakunnittain

- Vuonna 2019 eniten maa- ja metsätalousalojen uusia opiskelijoita oli Kanta-Hämeessä (246) ja vähiten Uudellamaalla (2019).
- Uusien opiskelijoiden määrät tulevat ennusteen mukaan laskemaan vuosien 2019-2040 välillä kaikissa muissa maa- ja metsätalousalojen koulutusta tarjoavissa maakunnissa (pl. Uusimaa +1)
- Uusien opiskelijoiden määrien absoluuttiset muutokset ovat vuosien 2019-2040 välillä varsin pieniä, jonka vuoksi suhteelliset muutokset vaikuttavat suurilta.
- **Uusien opiskelijoiden määrä supistuu ennusteen mukaan yhteensä -16,4% (-88) vuosina 2019-2040**

Maa- ja metsätalouden koulutuksen uusien opiskelijoiden määrän kehitys 2019-2040 maa- ja metsätalousalojen koulutusta tarjoavien ammattikorkeakoulujen maakunnissa

Maakunta	2019	2025	2030	2035	2040	Muutos (abs.) 2019-2040	Muutos (%) 2019-2040
Etelä-Savo	75	70	67	63	58	-18	-23,5 %
Kanta-Häme	246	233	228	217	200	-46	-18,7 %
Lappi	75	71	73	69	64	-11	-15,2 %
Pirkanmaa	56	57	59	57	53	-3	-5,0 %
Pohjois-Karjala	53	50	50	47	42	-11	-20,7 %
Uusimaa	31	32	34	33	32	1	2,5 %
KAIKKI YHTEENSÄ	536	514	511	488	448	-88	-16,4 %

Kokoavat johtopäätökset selvityksen perusteella

1

Koko maan väestömäärä kääntyy ennusteen mukaan laskuun vuonna 2031. Demografinen muutos läpäisee kaikki koulutusasteet yksi kerrallaan 20- ja 30-luvuilla. Muutos vaikuttaa ammatilliselle toisella asteella voimakkaimmin 2030-luvun vaihteessa ja ammattikorkeakouluissa 2030-luvun jälkipuoliskolla

2

Kaupungistuminen, alueellinen eriytyminen, muuttoliike ja syntyvyyden aleneminen vaikuttavat kaikille alueille vaihtelevalla voimakkuudella 20- ja 30-luvuilla. Suurin demografinen liikkumavara koulutuksen näkökulmasta on työ- ja koulutusperustaisessa maahanmuutossa sekä aikuisväestön osallistumisasteen nousussa

3

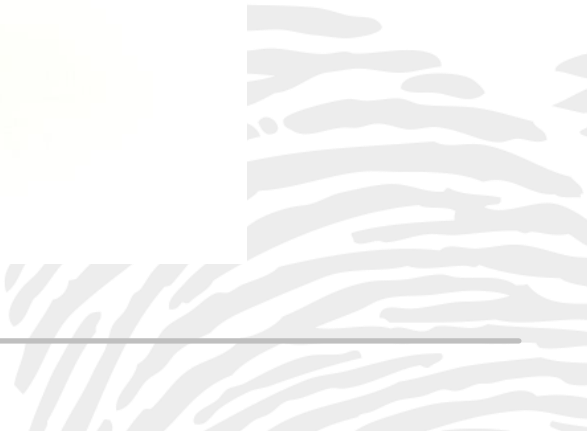
Uusien opiskelijoiden määrän kehitys vaikuttaa koko maan luvuissa tasapainoisemmalta kehitykseltä kuin on todellinen kuva alueilta päin katsottuna. Uusien opiskelijoiden tarve kasvaa tai vähenee maltillisesti vain suurimmilla kaupunkiseuduilla. Muualla maassa uusien opiskelijoiden tarve vähenee.

4

Nuorten ikäluokkien supistuessa lisäpainotus aikuiskoulutukseen ja kansainvälisyyteen voivat toimia ratkaisuna koko maassa ja varsinkin alueilla koulutuksen kysynnän vähenemiseen

5

Mille väestölle –selvitys on DEMOGRAFINEN ENNUSTE ja sisältää epävarmuustekijöitä. Ennusteiden demografinen liikkumavara on vähäinen ja pitkälle lukittu, mutta poliittisin ja taloudellisin päätöksin tulevaan kehitykseen on mahdollista ja pitää vaikuttaa

Kiitos!

TIMO ARO, VTT
Johtava asiantuntija
045 657 7890
timo.aro@mdi.fi
@timoaro

mdi.fi

@MDIfriends

MDIfriends

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI